

בס"ד, יו"ד שבט, ה'תשי"ב*

באתי לגניא^א אחותי כלה^א. ואיתא במדרש רבה (במקומו^ב) לגני לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה, ועל ידי החטאים הנה על ידי חטא עץ הדעת נסתלקה השכינה מארץ לרקייע הא', ועל ידי שאר חטאים נסתלקה מרקייע לרקייע עד רקיע הז'. ואח"כ עמדו צדיקים והורידו את השכינה מרקייע לרקייע, עד שבא השביעי, וכל השביעין חביבין^ג, שהוא משה, והורידה למטה בארץ. וזהו צדיקים יירשו ארץ וישכנו לעד עלי^ד, דצדיקים יירשו ארץ שהוא גן עדן לפי שהם ממשיכים ומשכינים^ה את השכינה בארץ התחתונה, דזהו תכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות. ועיקר הגילוי מה שהמשיכו את השכינה למטה, הוא במקדש, כמ"ש^ו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. והנה דיין בזה רז"ל^ז, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל, היינו דבכל אחד ואחד מישראל, על ידי שעובד בעצמו אותם העבודות שהיו במקדש, על ידי זה שוכן בו עיקר שכינה, כמו שהי' בתחלת בריאת העולמות ועוד יותר מכתחילה, ונעשה עיקר דירה בתחתונים^ח). והנה^ט

(א) מאמר זה מיוסד בעיקרו על הפרק השני מד"ה באתי לגני ה'תשי"י — המאמר הניתן, ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ללמוד אותו ביום יו"ד שבט ה'תשי"י, יום בו נסתלק.

המאמר באתי לגני ה'תשי"א — מיוסד בעיקרו על הפרק הראשון מד"ה באתי לגני ה'תשי"י. (ב) ככל הנאמר עד כאן — ראה ד"ה באתי לגני ה'תשי"א בארוכה.

(* המאמר הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעתו ("מוצאי ש"ק, כ"ה אדר, ה'תשי"ב"), והואיל להוסיף בו הערות ומראה מקומות. בהוצאה זו ניתוספו ע"י המו"ל מראי מקומות לפסוקים מחז"ל וכו' (בהערות הממוספרות).
חלק מהמאמר נדפס בלקו"ש ח"א ע' 205 ואילך.

- (1) שה"ש ה, א.
- (2) שהש"ר עה"פ.
- (3) ויק"ר פכ"ט, יא.
- (4) תהלים לז, כט.
- (5) ראה מהרז"ר לבר"ר פי"ט, ז. מ"כ ומהרז"ו לבמדבר"ר פי"ג, ב.
- (6) תרומה כה, ח.
- (7) כ"ה בשם רז"ל בלקו"ת נשא כ, סע"ב. ובכ"מ. וראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך עה"פ תרומה שם ("שמעתי לומדים"). של"ה סט, א. רא, א. חלק תושב"כ תרומה שכה, ב. שכו, ב.
- (8) בהבא לקמן — ראה ד"ה באתי לגני השי"ת פ"ב (סה"מ ה'שי"ת ס"ע 112 ואילך).

אחת עבודות העיקריות⁹ שהיו במקדש, היא עבודת הקרבנות, שהיא עבודה רוחניית. דגם עבודת הקרבנות שהיתה במקדש, שהקריבו בהמה גשמית, הנה גם זה היתה עבודה רוחניית, וראי' על זה מענין השתתפות הכהנים בעבודתם ולוים בשירים וזמרם בעת הבאת הקרבן, שהם ענינים רוחניים, וכמ"ש בזהר¹⁰ דכהני בחשאי וברעותא דלבא המשכה, ולוים בשירה וזמרה שהוא ענין העלאה מלמטה למעלה¹¹. הרי שגם עבודת הקרבנות במקדש היא עבודה רוחניית, ומכל שכן עבודת הקרבנות כמו שהיא בכל אחד ואחד מישראל, שהיא עבודה רוחניית, וזהו מה שכתוב בהתחלת פרשת הקרבנות¹², אדם כי יקריב מכם קרבן להוי', וידועי פירוש כ"ק אדמו"ר הזקן בזה, שהי' צריך לומר אדם מכם כי יקריב, ומהו אומרו אדם כי יקריב מכם. אלא הפירוש הוא, אדם כי יקריב, כאשר האדם בא להתקרב לאלקות, דזהו ענין הקרבן, דאמאי¹³ איקרי קרבן אלא מפני שמקרב, דקרבנות הוא ענין קירוב הכחות והחושים, הרי מכם קרבן להוי', איהר דאָרפט מקריב זיין פון אייך אַליין. והיינו דכמו דענין הקרבנות בגשמיות הוא שלוקחים בהמה חי' ושלמה ושוחטין אותה, היינו שמוציאין ממנה החיות, ואחר כך הוא הקרבת האימורים, שהחלב נשרף כאש שעל גבי המזבח, ועוד יותר מזה בקרבן עולה, התחלת הקרבנות, שהוא עולה כליל למזבח, הנה כמו"כ הוא בעבודת הקרבנות ברוחניות, שצריך להיות בהמה שלמה, היינו שצריך לבדוק עצמו שתהי' הבהמה שבו שלמה, היינו גם הגוף ונפש הבהמית, והבדיקה צריכה להיות אדעתא דנפשי', לא בדרך מצות אנשים מלומדה¹⁴, כי באופן זה לא תהי' בדיקה טובה ומספקת. אבל כאשר יודע שהדבר נוגע לו בחיי נפשו ממש, הנה אז הוא בודק עצמו בכל פינות נפשו, במוחין ובמדות ובפרט בהג'

ג) חלק ג' לט, א. וראה ביאורי הזהר ר"פ ויצא [לאדמו"ר האמצעי קלג, א ואילך. ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' קב]. לקו"ת ואתחנן ד"ה וידעת (השני) פ"ב [ח, ב]. שם סוכות ד"ה ושאתם (השני) פ"א [א, א].

ד) ד"ה ושאתם מים חה"ס תש"א פ"ג (קונטרס מג [סה"מ קונטרסים ח"ב תנ, א ואילך. נעתק ב"היום יום" יב אדר שני]). וראה ג"כ קונטרס לימוד החסידות פ"ב [אג"ק אדמו"ר מוהר"צ ח"ג ע' שנד].

ה) ספר הבהיר סי' מו (קיא). ועייג"כ זח"ג ה, א. של"ה מסכת תענית (ריא, ב). פע"ח שער התפלה פ"ה.

9) ראה ד"ה באתי לגני תשכ"ח פרק ב (תו"מ סה"מ שבט ע' שז). ד"ה הנ"ל תשל"ב פרק ד ובהערה 22 שם (תו"מ סה"מ שם ע' שסט).

10) ראה גם ד"ה הנ"ל תשל"ב פרק ה ובהערה 24 שם (תו"מ סה"מ שם ע' שע).

11) ויקרא א, ב.

12) ישעי' כט, יג. וראה תניא פל"ט (נג, ב).

לבושים מחשבה דבור ומעשה, ואז ידע כל עניניו הדורשים תיקון. ולהיות שהדבר נוגע לו בחיי נפשו, יעשה ויקיים בפועל את התיקונים הדרושים שלא יהי' בו מום. ואחר הבדיקה אז ירצה להיות קרבן, ששוחטו, היינו שהבשר וכו' נשאר בשלימות אלא שמוציא ממנו החיות, שמוציא החיות מענינים גשמיים, והיינו שגוף הדברים הגשמיים נשאר, אבל משתמש בהם רק בכדי שיהי' לו תוספות כח בעבודת הוי', כמאמר^ז חמרא וריחא פקחין, דלא^ח אכלי בשרא דתורא לא דקדקתי טעמו של דבר. שכ"ז הוא בענינים שהם רשות, ובפרט בעניני מצוה, כמו אכילת שבת ויו"ט, או ציצית מצמר גשמי ותפילין מקלף גשמי, היינו דברים גשמיים שעושים בהם עצמם מצוה, ולא רק הציווי של בכל^{יג} דרכיך דעהו^ט. וזהו עבודת הקרבנות, להוציא החיות מענינים הגשמיים, שישתמש בהם רק לעבודת הוי', דאז הוא מכם קרבן, פון אייך אליין. וכאשר האדם מקריב מכם קרבן, אז הוא קרבן להוי' שמתקרב ומתאחד עם הוי'.

ב) אמנם כאשר יתבונן במעמדו ומצבו ואדעתא דנפשי כנ"ל, הנה, לפעמים רבות, יראה ויוכח דגם אפילו אם כעת אינו בעל עבירה, מ"מ הנה וחטאתי נגדי תמיד^{יד}, דחטאותיו שעשה במשך ימי חלדו, ובהם גם אלו שעשה קודם בר מצוה, כמ"ש^י כ"ק אדמו"ר האמצעי, קיימים הם, כי לא תיקן אותם עדיין. וראי' מוכחת שלא תקן אותם, כי אם הי' עושה תשובה כדבעי, הרי אז, לא זו בלבד שלא הי' אצלו הענין דעבירה גוררת עבירה^{יב}, אלא, אדרבה, מצד זה שנעשה בעל תשובה, הנה עבודתו מכאן ולהבא היתה צריכה להיות בחילא יתיר^{יג} מכפי שהי' עד עתה, דזה שהי' מקודם בארץ צי' וצלמות^{יד}, הי' זה מעורר אצלו תשוקה ביותר לאלקות. אבל בהתבוננותו במעמדו ומצבו האמיתי, מבלי להקל לעצמו

ו) ביאור הענין מובן עפמשנ"ת בתו"א מקץ (לו, ג). הוספות לתו"א (קיא, ד). ועוד.

ז) יומא עו, ב. עפ"י הגירסא שהובאה בתניא פ"ז ובכמה מקומות בדא"ח.

ח) ב"ק עב, א.

ט) ראה רמב"ם הל' דעות פ"ג. טור ושו"ע או"ח סרל"א.

י) פוקח עורים פרק כא"כ [מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' תפח ואילך]. ועייגי"כ שו"ע או"ח ס"ס שמ"ג. סנהדרין נה, ב.

13) משלי ג, ו.

14) תהלים נא, ה.

15) אבות פ"ד מ"ב.

16) ראה זח"א קכט, ב.

17) ירמי' ב, ו.

ומבלי להטעות את עצמו כלל ועיקר, הרי הוא מרגיש בנפשו ההיפך מזה לגמרי, דלא זו בלבד שמעמדו ומצבו הקודם לא הביאו להאבה רבה דודונות¹⁸ נעשו לו כזכויות^(א), אלא, אדרבה, זה גרם לו והביאו לידי זה שהוא בעביות וגסות, עד שהוא בציור דעבירה גוררת עבירה. אשר מכל זה ראי' מוכחת שאצלו הענין דוחטאתי נגדי תמיד אינו באופן שכבר עשה תשובה נכונה אלא שלפי מעמדו ומצבו עתה אין מספיק תשובה הקודמת וצריך כעת תשובה נעלית ביותר^(ב), כ"א שמלכתחילה לא תקן כלל את עניניו, והם מסך מבדיל בינו לבין אביו שבשמים^(ג), ומפסיק ומונע מעבודת הוי'. הנה כשמתבונן בכל זה ויודע ג"כ גודל ענין הקרבנות שהוא קירוב הכחות והחושים, עד שנכלל באש של מעלה, ורזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס וכמשי"ת, הנה הוא מקשה לעצמו, איזה שייכות יש לו לענין הקרבנות, ואיך ירצה לקרבן להוי', והוא אין בו מתום, ולהסיר הקושיא מוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁹ על פירוש כ"ק אדמו"ר הזקן בתיבת מכס, ואומר, מכס היינו מכס ובכס הדבר תלוי, דאָס איז אָפּהיינגיק פון אייך אַליין, שמבלי הבט על מעמדו ומצבו ועל כל מה שעבר עליו עד עתה, שיודע נגעי לבבו, מ"מ בכס הדבר תלוי, עד שכל אחד ואחד יכול לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב²⁰. וזהו מכס קרבן להוי', בכס תלוי הדבר להיות קרבן להוי', להתקרב ולהתאחד עם הוי'. דקרבנות הם להוי' דוקא, לא לאלקים שהוא בגימטריא הטבע²¹, כ"א להוי' דוקא, וכמבואר בזהרי"י על פסוק זובח לאלקים יחרם, שענין הקרבנות הוא להוי' דוקא, למעלה משם אלקים. ובאמת מגיע עוד למעלה יותר, לפני הוי', דרזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס²², שהוא למעלה גם מהוי', דשם הוי' אף שהוא למעלה משם אלקים,

(יא) ראה תניא פ"ז.

(יב) ראה תניא פכ"ט. אגרת התשובה ספי"א.

(יג) ראה תניא פ"ז.

(יד) ח"ג ה, א. ח"ב קח, א. משפטים כב, יט. מהנ"ע (כו"ח) בראשית סד"ה אר"י א"ר [ד], [א]. — ועפ"ז יומתק דיוק לשון רז"ל (מנחות קי, א): לבעל הדין לחלוק. — ומש"כ (מנחות שם) גם שם א"ל, יעויין זח"ג א, א. קלב, א.

(טו) ראה זח"ב רלט, א. זח"ג כו, ב.

(18) יומא פו, ב.

(19) בד"ה באתי לגני השי"ת פרק ב (סה"מ ה'שי"ת ע' 113).

(20) תדבאר רפכ"ה.

(21) פרדס שער יב (שער הנתיבות) פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. שח, ב. שו"ת חכם צבי סי"ח (הובא בלקו"ת ראה כב, ריש ע"ג). תניא שעהי"ה א רפ"ו.

מ"מ ד' אותיותיו רומזות על צמצום התפשטות המשכה והתפשטות²², וואָס דאָס איז אַ סדר פון השתלשלות, אבל א"ס הוא למעלה מהוי', ולשם מגיע עבודת הקרבנות. וזהו שמסיים בענין ההקרבה לרצונו לפני הוי'. דמקודם לזה אומר קרבן להוי' ובסיום הענין, אחרי שאומר מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, אומר לפני הוי', ופירש כ"ק אדמו"ר הצ"צ²³, לפני הוי' למעלה מהוי'. וזהו ענין הקרבנות, שהעבודה היא לא רק בנפש אלקית, כ"א מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן שהוא נפש הבהמית, ובפרט כמו שהי' במקדש, שהיתה יכולה להיות עבודת הקרבנות בבהמה גשמית ממש, שעל ידי זה הוא מגיע לפני הוי', רזא דא"ס.

ג) **והנה** בהקרבנות וכן בקירוב הכחות והחושים, הרי הקרבן הגשמי הי' נכלל בהאש שלמעלה, וכמו כן בעבודת הקרבנות שבכל אחד ואחד מישראל, מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמאמר²³, שהקרבנות צריכים להתכלל בהאש שלמעלה, והוא רשפי אש שבנפש האלקית, שהוא האש שלמעלה. וכמש"נ²⁴ רשפי' רשפי אש שלהבת י"ה. דשרש האהבה שבנפש האלקית הוא מהאש שלמעלה שלהבת י"ה, ולכן גם האהבה שבנפש האלקית בהיותה למטה, נקראת אש שלמעלה. וביאור הדברים מה שקורא האהבה העליונה ודנפש האלקית שלהבת י"ה, הנה איתא בספר יצירה²⁵ דהעשר ספירות הם כשלהבת קשורה בגחלת, ומפרט כ"ק אדמו"ר מהר"ש²⁶ שיש בזה ב' ענינים, שלהבת שבתוך הגחלת ושלהבת שעל גבי הגחלת. והנה השלהבת שעל הגחלת יכולה להיות ג"כ בפני עצמה, אלא שאין בה מציאות וממשות, ולכן אמרו במשנה²⁷ דהמוציא שלהבת פטור, דמזה יודעים ב' הענינים, שישנה לשלהבת בפני עצמה ולכן שייך לדון בדין המוציא שלהבת אבל אין לשלהבת מציאות וממשות ולכן המוציא שלהבת פטור. והנה קודם שנברא העולם, שכולל בזה גם עד שלא נאצל כדאיתא

(טז) לקו"ת ויקרא ד"ה לבאר כו' אדם כי יקריב [ג], ג].
 (יז) המשך מים רבים — תרל"ו פס"ב ואילך. ועייג"כ ביאור לד"ה ואולם חי אני הנדפס בסו"ס דרך מצותיך להצמח צדק [קפב, א ואילך]²⁶.
 (יח) ביצה לט, א. הובא ברמב"ם הל' שבת פי"ח ה"ה.

22 ראה ביאורי הזוהר פ' אחרי לאדמו"ר האמצעי (עו, ג ואילך), ולאדמו"ר הצ"צ (ח"א ע' שסג ואילך). ובכ"מ.
 23 פרק ב (סה"מ השי"ת ע' 113 ואילך).
 24 שה"ש ח, ו. שהש"ר פ"ח, ו (ד).
 25 פ"א מ"ז.
 26 מיוסד על ד"ה להבין שרשי הדברי' כו' תקס"ט (מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' קצא ואילך).

בס' הקבלה²⁷, הי' הוא ושמו בלבד²⁸, ואחר כך נאצלו הספירות, דב' ענינים אלו, עשר ספירות הגנוזות במאצילן והעשר ספירות ווי זיי זיינען נאצל געוואָרן, הם דוגמת ב' הענינים שבשלהבת. דשלהבת שבתוך הגחלת, אף שהיא בתוקף יותר^ט, אבל כמו שהיא בתוך הגחלת, אין שם מציאות של שלהבת, וכל שכן שאין שם פרטי השלהבת. דאין ניכר שם מציאותה כי אם רק מציאות הגחלת. אלא שישנם ראיות והוכחות שישנה שלהבת גם בתוך הגחלת, ואדרבה היא בתוקף יותר, אבל מה שניכר הוא רק הגחלת. וכמו כן, ועוד יותר מזה, הוא בכללות ענין עשר ספירות הגנוזות במאצילן, דמה שישנו שם, הוא רק המאציל, אלא שישנם ראיות מענין עשר ספירות הנאצלות שישנם עשר ספירות הגנוזות במאצילן. ואחר כך נאצלו העשר ספירות, אבל גם לאחר אצילותן קשורים הם במקורם היינו העשר ספירות הגנוזות, וכמו השלהבת שעל הגחלת שהיא קשורה בהשלהבת שבתוך הגחלת. וזהו כל קיומה, וואָרום אויב זי ווערט נפרד ממקורה, תהי' אין ואפס, עס ווערט גאָר ניט. וזהו שלהבת י"ה, דכמו השלהבת אשר ישנה כמו שהיא בגחלת, כמו שהיא על הגחלת וקשורה בה, ושללהבת שעל הגחלת הרי יכולה להיות ג"כ בפני עצמה בפירוד, כמו כן הוא גם בסדר ההשתלשלות, דעשר ספירות הגלויות, אף שהם קשורים במקורם, דאיהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד²⁹, דוגמת השלהבת שעל הגחלת שהיא דבר אחד עם השלהבת שבתוך הגחלת שהיא חד עם הגחלת, מ"מ הנה מצד ריבוי ההשתלשלות אפשר להיות, סוף סוף, נתינת מקום לטעות על פירוד, וכמארז"ל^י כתוב והרוצה לטעות יטעה, אַז דער אויבערשטער זאָגט והרוצה לטעות (ע"י הכתיבה) יטעה. היינו שמצד השלהבת יכול להיות מקום לטעות של פירוד. ושללהבת עצמה שלהבת י"ה, שהיו"ד יש בו גם קוצו של יו"ד³⁰, היינו ע"ס הגלויות וע"ס הגנוזות, שניהם הם שלהבת י"ה, שאין בהם פירוד, ח"ו. והאהבה שבנפש האלקית נקראת ג"כ שלהבת י"ה, דהנה בראשית בשביל ישראל שנקראים ראשית³¹, שכל ההשתלשלות הוא

יט) ראה ג"כ שער היחוד והאמונה לרבנו הזקן פ"ג.

כ) בראשית רבה פ"ח, ת.

27) עבודת הקודש חלק א (חלק היחוד) פרק ב. וראה סה"מ עטר"ת ע' קצח. תרפ"ז ע' קנז. ובכ"מ.

28) פרקי דר"א פ"ג.

29) תקו"ז בהקדמה (ג, ב). תניא אגה"ק ס"כ (קכט, סע"א).

30) ראה תניא אגה"ת פ"ד (צד, ב). לקו"ת תצא שבעה"ה כא.

31) בראשית א, א. פרש"י עה"פ.

בשביל ישראל, מובן מזה שכל הענינים שבהשתלשלות יש דוגמתם ופועלים בישראל. וכמו"כ הוא גם בענין שלהבת י"ה שפועלת בישראל שיהי' בהם שלהבת י"ה, אהבה לאלקות. דהנה כתיב³² כי אהבך הוי' אלקיך, ואיתא הפי' בחסידות³³) ממשיך להיות כך אהבה ואוהב אותך והא בהא תליא, ואהבך הוי' אלקיך קאי על עצמות א"ס ב"ה, אשר מצד השלהבת י"ה דלמעלה נעשה זה גם בישראל. וכזה יש, בכללות, ב' אופני אהבה³³. דכמו שלמעלה ישנם הע"ס כמו שהם בהמציל וכמו שהם נאצלים, כמו כן באהבה ישנם ב' אופנים כאלו. דהנה המדות באים מהמוחין, דכאשר מתבונן בענינים המביאים לאהבתו ית' מוליד אהבת הוי'. אמנם כאשר הוא מעמיק את עצמו בהשכלה, כדבעי למהוי, און ער איז פאָרטרונקען און פאָראיינציקט בההשכלה, הנה אז אין מציאות להמדה, דהמדה היא כלולה בעילתה ואינה בפני עצמה. ורק כאשר ער טראָגט זיך אָפּ מהעילה און לאָזט זיך אַראָפּ אל העלול, הנה אז נעשה ההיפך מזה, שבעיקר נרגש מציאות המדה, שהיא בהתגלות, אלא שקשורה בההתבוננות שהולידה אותה, בפרטיות יותר בההתפעלות שכלי שבההתבוננות, וזה נותן חיות ותוקף בהמדה. וכמו במשל השלהבת שעל גבי הגחלת, שקשורה בהשלהבת שבתוך הגחלת דעל ידי זה יש קיום תמידי וחיות ותוקף בהשלהבת, כמו כן הוא בהאהבה שצריכה להיות קשורה עם האהבה כמו שהיא כלולה בהעילה. וזהו השלהבת י"ה שבה נכללים כל הקרבנות שמקריבים.

ד) והנה נתבאר לעיל דקרבנות הם לפני הוי' היינו למעלה מהוי'. ובמילא מובן שגם האש שלמעלה שבו נכלל הקרבן, הוא למעלה מהוי'. ובעבודה הוא, שהעבודה היא למעלה מן הטעם ודעת. דכמו בעבודת הקרבנות שהי' בבית המקדש הקריבו בהמה דוקא, כמו כן הוא גם עתה, שתפלות כנגד תמידין תקנו³⁴, הנה עבודת נפש האלקית צריכה להיות בנפש הבהמית דוקא³⁵, ולא עבודת הנשמה מצד עצמה. ודוקא עבודה זו מגיעה למעלה מטעם ודעת, למעלה מסדר ההשתלשלות. ואף שגם עבודת הנשמה מצד עצמה הוא ע"י הגוף ובגוף, שהרי מתן תורה הי' דוקא לנשמות בגופים

כא) ראה לקו"ת תצא ד"ה ולא אבה [לח, ג ואילך]. ד"ה השקיפה (קייץ ה'ש"ת [סה"מ ה'ש"ת ע' 155 ואילך]).

כב) יעויין חולין ה, ב: אדם ובהמה תושיע ה' וכו'.

32) תצא כג, ו.

33) ראה המשך מים רבים שם פרק ע ואילך. מאמרי אדה"ז שם ע' קצג ואילך. דרמ"צ שם

קפג, א.

34) ברכות כו, ב.

וקיום המצות הוא ע"י הגוף, ואפילו המצוות דחובות הלכות כמבואר בכמה מקומות^(א), מ"מ אפשר שלא יהי' שייך להגוף, ולא יפעול בו. ועל דרך דוגמא, כשלומד תורה ומתפלל הנה בעת שהוא בד' אמות של הלכה וד' אמות של תפלה שטייט ער אין אַ איידעלקייט, אבל כשנעתק מזה, כשמסיים למודו ותפלתו, חאָפּט ער זיך אַז ער איז אין די זעלבע גראָבֶקייט כמו שהי' ולפעמים עוד נתוסף ישות מפני השביעת רצון שיש לו בעבודתו. וי"ל שהוא על דרך החילוק דקיום המצוות בדבר הנפרד לקיום המצוות בהגוף. דקיום המצוות בדבר הנפרד כמו ציצית בצמר גשמי ותפילין בקלף גשמי הרי לא ניכריד) לעין בשר הגשמי שום שינוי בהקלף והצמר, דהשינוים שצריך להיות בהקלף והצמר בכדי שיהיו מתאימים לקיום המצוה, הנה שינוים אלו הם ע"י מלאכת האדם, אבל השינוים הנעשים ע"י ההזמנה וקיום המצוה אינם נכרים. ועל דרך זה אפשר להיות בקיום המצוות ע"י הגוף ובהגוף, שיהי' כמו שמקיים עם דבר הנפרד, דהיינו שהגוף יהי' רק אמצעי שעל ידו הנשמה לומדת תורה ומקיימת מצוות. ולא זהו תכלית העבודה כי אם התכלית הוא העבודה בהגוף ונפש הבהמית להפכם מן הקצה אל הקצה, שיהי' ניכר בהגוף שהוא גוף שלומד תורה ומקיים מצוות ומכל שכן שבנפש הבהמית יהי' ניכר זה. אשר אז הרי, לא זו בלבד שלא יהי' שייך לדברים האסורים, אלא גם מדברי מותרות יהי' מושלל, שגם בדברי הרשות וועט זיך אים לייגן און וועלן נאָר דאָס וואָס איז מוכרח מצד בריאות הגוף כדי לעבוד השי"ת. אבל אם עבודתו היא עבודת הנשמה מצד עצמה, והגוף הוא רק אמצעי בלבד, הנה לא זהו תכלית הכוונה ואין זה קרבן לרצונו לפני הוי'. ולכן מוכרחת העבודה בהגוף ונפש הבהמית דוקא, ער זאָל אַרבעטן און איבעראַרבעטן את הגוף ונפש הבהמית. וכמ"ש^(ב) כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע דהנשמה התהוותה מהאורות, דכללות האורות הוא גילויים, והגוף התהוותו מעצמות שמציאותו³⁵ הוא מעצמותו ואין שום עילה וסיבה קודמת לו ח"ו, והנשמה, שהיא מכירה את מעלת הגוף בזה, וויל באַקומען עצמי, ומשום זה היא רוצה להתחבר עם הגוף ונפש הבהמית און איבעראַרבעטן איהם, לכן הנה רצון ושכל הנשמה עצמה

(ג) ראה ד"ה וכל העם תרצ"ז (קונטרס עט — חה"ש הישי"ת נסה"מ תשי"ז ע' 224. תרצ"ז ע' 283).

(ד) ראה תניא קו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח [קנה, א]. ומוכן שאין סתירה לזה ממ"ש בתניא פל"ז [מו, ב]. בתו"א ריש מגלת אסתר [צ, ג-ד]. ועוד.

(ה) ראה שיחת שמח"ת תרס"ט אות ח (תורת שלום ע' קכז) ואילך בביאור היטב.

(35) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

מחייב, מאַנט, להתחבר עם הגוף, לא לעבוד על ידו כמו בדבר הנפרד, כי אם להתחבר עם הגוף, ולעבוד ביחד. אמנם באמת אין זה מספיק עדיין להיות לרצונו לפני הוי', דהרי כל זה הוא עבודה שמצד הטעם ודעת, שהנשמה מבינה העילוי דעצמי ולכן רוצה עצמי ולכן עובדת עם הגוף. ואף שהוא טעם ודעת דקדושה, מ"מ הוא טעם ודעת. אבל תכלית העבודה היא, שלא תהי' בשביל הטוב והעילוי שיקבל על ידי העבודה, כי אם בכדי לקיים רצון העליון, ורצון העליון הוא שיהי' לו ית' דירה בתחתונים³⁶, היינו בעולם הזה דוקא³⁷, ולכן הנשמה שהיא חלק אלוהי ממעל³⁸, בנים אתם³⁹, מרגשת, פילט, את רצון האב ומשום זה הוא עבודתה בהגוף דוקא. ובזה יש ג"כ מעלה אפילו לגבי בחי' עבד⁴⁰, דהנה העבד אף שעבודתו הוא ג"כ לא מצד הטעם והתענוג שיש לו בזה, מ"מ הרי העבד הוא רק מקיים את פקודת האדון, והיינו שהוא יודע פקודת האדון אבל אינו מרגיש את רצונו ואינו יודע למה הוא רוצה את זה, משא"כ הנשמה, בנים אתם להוי' אלקיכם³⁹, אף שעבודתה הוא ג"כ לא מצד הטעם, כי אם לקיים רצון האב, אבל היא מרגשת את הרצון ויודעת טעמו. וזהו שאחר אומרו מכם קרבן להוי' מסיים מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, דמכם קרבן להוי' היינו הנפש האלקית, אבל להיות דרוז דקורבנא עולה עד רזא דא"ס, למעלה מהוי', הנה לזאת צריך להיות מן הבהמה העבודה עם הנפש הבהמית והגוף, וצריך להיות בזה עבודה פרטית דוקא, מן הבקר ומן הצאן, להתבונן ולהעמיק בפרטי עניני נפשו ועבודתו בהגוף ונפש הבהמית, ואז הוא לרצונו לפני הוי'.

ה) והנה הקדמת פרשת הקרבנות הוא ויקרא אל משה, שהוא הנתנית (כחיי) על עבודת הקרבנות. דאף שמכם קרבן להוי', מכם ובכם הדבר תלוי להיות קרבן להוי', אבל להיותו בשפל המצב וכל מה שמתבונן יותר, רואה יותר את שפלותו וריחוקו ונופל ברוחו, הנה לזאת הפתיחה הוא ויקרא אל משה, שהוא נתנית יכולת וכח לכל איש ואיש

(כו) ראה לקו"ת ד"ה ויקרא פ"ב [א, ב].

36) ראה נתיבא נשא טז. בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

37) תניא שם.

38) תניא רפ"ב.

39) פ' ראה יד, א.

40) ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 132. וראה תו"ח ויקהל תקפת, ב ואילך [בהוצאה

החדשה — ח"ב שצו, א ואילך]. המשך תרס"ו ע' שח ואילך.

להיות קרבן להוי', ואפילו לפני הוי'. ולכן⁴¹ לא נאמר מי הוא הקורא(ים) כי הוא ממקום עליון ונורא מאד אור א"ס הסובב כל עלמין, אתה קדוש שלמעלה משמך קדוש. דהנה משה הוא רועה ישראל, ואיתא במדרשי(ם) שניסו אותו בזה שטיפל עם קטנים ביותר, דמזה דוקא ראי' שהוא רועה כדבעי, וכמו כן הוא בכל דור ודור, דאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא⁴², שהם רועי ישראל שבכל דור ודור⁴³, הנה הם הממשיכים כח על עבודת הקרבנות, להיותם ממוצע(ים) המחבר, ממוצע בין הוי' וביניכם⁴⁴. שהוא ממוצע המחבר, פאראיינציקט, עולמות מיט אלקות על ידי נשמות. וזה עשיית הדירה לו ית' בתחתונים, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד, המוטלת על כל אחד ואחד. ומעבודות העיקריות בזה היא עבודת הקרבנות, וכנ"ל, להתבונן במעמדו ומצבו אדעתא דנפשי' ניט גענארטערהייט, ומ"מ אומרים לו מכם ובכם הדבר תלוי לתקן שיהי' שלם בלי מום, ולהקריב מכם קרבן וקרבן מן הבהמה. והוא על ידי ההתקשרות, שמוסיף בה ועולה, בהאתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא, שבאתפשטותא זו נמצא גם העצמי, ועל ידי זה הוא מתקשר עם הויקרא אל משה, דלית מחשבה תפיסא בי' כלל, ונמשך שלהבת י-ה, אש של מעלה, דבזה נכלל הקרבן ועל ידי זה ושכנתי בתוכם. וכן גם בנוגע לדורנו, הנה רועה ונשיא ישראל שהוא הורה לנו את הדרך הישרה, אשר נלך בדרכיו ואורחותיו, את המעשה אשר יעשון ואת המעשה אשר לא יעשון, הנה על ידי זה ניתן והומשך הכח, אשר כל אחד ואחד בכל מצב ומצב שהוא נמצא בו, הנה בשעתא חדא וברגעא חדא⁴⁵, אפשר להכון להקריב מכם קרבן להוי', אשר הכחות והחושים שלו יוכללו בהאש של מעלה, ועוד יותר שגם הגוף ונפש הבהמית, מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, יקריב ועל ידי זה יהיו לרצון לפני הוי' למעלה מהוי'. וכמ"ש כ"ק

(כז) ראה זח"א קב, ב. לקו"ת ריש פ' ויקרא [א, ד].

(כח) שמות רבה פ"ב, ב.

(כט) ראה תורת שלום שיחת שמח"ת תער"ג (ע' קנח).

(41) ראה ד"ה ויקרא תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ס"ע תקיח). ד"ה הנ"ל תשל"ב פרק ט

(תו"מ סה"מ ניסן ס"ע קכ ואילך). תשמ"ג. תשמ"ז.

(42) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

(43) ראה תניא פמ"ב (נט, א).

(44) ואתחנן ה, ה. וראה סה"מ תרנ"ט ע' קצ ואילך.

(45) ראה זח"א קכט, סע"א.

אדמו"ר בהמאמר⁴⁶, דכד אתכפיא סטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין⁴⁷, דסובב כל עלמין שהוא בשוה בכולהו עלמין, יומשך על ידי העבודה דאתכפיא סטרא אחרא, העבודה עם הגוף ונפש הבהמית. וכאשר כל אחד ואחד⁴⁸ יקיים זה, אזי גם כללות החיות של עולם הזה תעלה לקדושה, וימלא כבוד הוי' את כל הארץ⁴⁸, שזהו תכלית ימות המשיח ותחיית המתים תכלית ושלמות בריאת העולמות, במהרה בימינו.

(ל) ראה תניא פל"ז. ל"ו.

(46) פרק א (סה"מ ה'שי"ת ע' 111).

(47) בתניא פכ"ז (לד, א) ובלקו"ת ר"פ פקודי מציינ לזהר ח"ב קכח, ב (ובלקו"ת שם מציינ גם לזהר שם סז, ב. וראה גם שם קפד, א). וראה גם תו"א ויקהל פט, ד. לקו"ת חוקת סה, ג. (48) שלח יד, כא.